

Naturvårdsverket
Valhallavägen 195
106 48 Stockholm

Begäran om yttrande avseende skydds jakt efter grå-, knubb och vikaresäl (NV-01207-16, NV-00655-16, NV-01209-16)

Sammanfattning

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) har beretts tillfälle att yttra sig gällande Naturvårdsverkets (NV) generella beslut om skydds jakt efter gråsäl, knubbsäl och vikare. NRMs synpunkter har sammanställts efter de 11 remissfrågor som angetts i NVs remiss.

Naturhistoriska Riksmuseets yttrande

1. Beståndsutveckling

Samtliga sälbestånd i svenska vatten tillväxer, men tillväxten skiljer sig åt mellan de olika arterna. I Bottenhavet ökar beståndet av vikaresäl med 4,5 procent per år, vilket är mindre än artens maximala tillväxthastighet som är nära 10 procent. Det finns ingen synlig anledning till att denna inneboende ökningstakt (intrinsic rate of increase) kommer att förändras inom överskådlig framtid. Räknat antal vikare år 2014 var 16238 och år 2015 17230. De senaste två årens räkningar av vikare är inte jämförbara med den tidigare tidsserien (1988-2013) eftersom isen smälte betydligt tidigare under 2014 och 2015. Antalet vikaresäl som ligger ovan havsytan på is eller land och därmed kan räknas, fördubblas när istäcket smälter samman.

I Östersjön fortsätter antalet gråsäl att växa med cirka 8 procent per år sett över en längre period. Dock var antalet räknade* säl (30285) 2015 (30285) något lägre än 2014, vilket sannolikt beror på besvärliga väderförhållanden under räkningsperioden 2015. Många tidigare upptäckta sjukliga förändringar hos gråsäl har minskat i omfattning. Dock har ett minskande späcklager hos gråsäl observerats under 2000-talet. Minskande späcktjocklek hos gråsäl och minskande vikt vid avvänjning leder sannolikt till ökad dödlighet under det första året. Om denna utveckling fortsätter kan det leda till att populationens tillväxthastighet kommer att minska framöver.

Populationen av knubbsäl i Kalmarsund (räknat antal 1039) ökar med 9 procent per år och antalet kolonier ökar. Populationen är fortfarande liten i ett historiskt perspektiv och bör kunna öka i samma takt som nu.

För knobbsälspopulationerna i Skagerrak (räknat antal 6643) och Kattegatt (räknat antal 7868) är tillväxthastigheten 9 respektive 6,5 procent per år. Tillväxthastigheten i knobbsälsbestånden i västerhavet har minskat från 12 % per år fram till 2002 till 6-7% efter detta årtal. Flera dataset tyder på att tillväxthastigheten kommer att avta ytterligare. Kutvikterna på hösten har minskat från 25kg till 20kg, vilket har ett direkt samband med deras överlevnadschanser under deras första vinter. Kroppstillväxten är lägre nu jämfört med de senaste decennierna på 1900-talet, vilket leder till högre ålder vid könsmognad, och att de vuxna honorna är mindre och därför kommer att ge mindre näring till sina kutar. Tillväxten i populationerna kommer sakta att gå mot noll.

Men det är vanskligt att göra prognoser då samtliga populationer förr eller senare utsätts för katastrofala händelser där en större andel kommer att dö. Exempel på detta är 1988 och 2002 års "sälpest" där halva knobbsälspopulationen på västkusten strök med vid båda tillfällena. Knobbsälarna har även drabbats av Fågelinfluensaepidemi där 3000 sälar dog under 2014. Ett annat exempel är vikaresälen i Finska Viken där hälften dog under vintern 1991/92.

*Räknade sälar är inte ett mått på populationsstorlek, eftersom alla sälar inte ligger uppe samtidigt, Korrektionsfaktorer för att beräkna verklig populationsstorlek saknas i dagsläget för gråsäl.

2. *Generellt beslut om skydds jakt efter vikare*
NRM samtycker till NVs förslag om generell skydds jakt på vikare.
3. *Antal sälar som får fällas- gråsäl*
NRM samtycker till NVs förslag om antal gråsäl som får fällas.
4. *Antal sälar som får fällas- knobbsäl*
NRM samtycker till NVs förslag om antal knobbsäl som får fällas.
5. *Jakt på annans jaktområde*
NRM har inga synpunkter på beslut om jakt på annans jaktområde.
6. *Skydds jakt riktad mot skadegörande individer*
NRM instämmer i förslaget att förtydliga kopplingen mellan skydds jakt på säl och skadedrabbade redskap.
7. *Jaktområden*

Gråsäl: NRM anser att jakt på gråsäl i de delar av Kalmar och Blekinge som även hyser knobbsäl bedömts som mindre lämplig, då risken att förväxla ung gråsäl med knobbsäl är uppenbar, särskilt vid jakt på säl som befinner sig i vattnet.

Knobbsäl: NRM har inga synpunkter på den geografiska omfattningen av beslutet. Det bör stå att Skåne län innefattar kommunerna Båstad, Höganäs, Ängelholm och Helsingborg.

Vikare: NRM har inga synpunkter på den geografiska omfattningen av beslutet.

8. *Jakttid*
NRM anser att föreslagna jakttider kan behållas oförändrade för gråsäl. För knobbsäl föreslås jakttiden 20 april till och med 14 maj 2016, samt 16 augusti 2016 till och med den 31

mars 2017. Uppehåll i jakten för knobbsälarnas kutning- och digivningsperiod 15 maj till 15 augusti. Förslagen jakttid 15 maj till 31 december 2016 kan gälla för vikare.

9. *Provtagning från fällda sälar*

NRM skickade via mail in synpunkter till NV rörande provtagning den 26 feb 2016. Dessa har sammanställts i remissen från NV. Se förslag till ändringar i remisstexten fetstil.

NRM föreslår följande rättelser till remisstexten:

I den ”Stora provtagningen” ska även **en bit muskel** ingå (saknas i remisstexten).

Handledning för provtagning kommer att finnas tillgänglig på NRMs hemsida inför jakten.

Uppdelningen av antal har sedan jakten introducerades avgränsats länsvis. Vi betecknar gärna fortsättningsvis områdena/landskapen Bohuslän med Västra Götalands län (O-län) och Halland med Hallands län (N-län). I tredje stycket punktats provtagningen upp, justera länsbenämningen till **Västra Götalands län**. Sista punkten - ”Knubbsäl fälls och kunnat bärgas i **Hallands län** ner till och med Skåne län (**kommunerna; Båstad, Höganäs, Ängelholm och Helsingborg**) under tiden 1 oktober till och med den 31 december tills 10 sälar fällts och bärgats under perioden”.

Ändringar i femte stycket. Om **grå- och knobbsäl** fälls utanför de angivna tidsperioderna eller efter att angivet antal fällts och bärgats under perioden **ska** ingen provtagning ske.

NRM vill göra ett tillägg om provtagning för vikare som är över 100cm långa (från nos- till svansspets) som fälls från tiden för jaktstart till och med 31 juli. Från dessa individer önskar vi få in de obligatoriska proverna dvs. underkäke, reproduktionsorgan, en bit späck med hud samt en bit lever. Med dessa prover skicks uppgifter om jakten. Anledningen till den obligatoriska provtagningen under denna period är få in ett större material för att kunna bedöma reproduktionsstatus. Vikare under 100cm som fälls fram till 31 juli ska ej provtas eller skickas in. Samtliga vikare skjutna mellan 1 augusti-31 december ska skickas in hela.

10. *Återrapportering och utvärdering av skyddsjakten*

Förslag: NV sammanställer skaderapporter på fiskeredskap och sätter det i relation till antal fällda sälar.

11. *Övrigt*

NRM vill uppmärksamma NV på en större noggrannhet vid sammanställningen av skjutna sälar. Vidare att separata listor per art utformas bassängvis för att enklare överblicka när provtagningskvoterna är fyllda.

Vem som beslutat

Beslut i detta ärende har fattats av Tf Enhetschef Olle Karlsson. Föredragande i ärendet har varit Intendent Charlotta Moraeus. 1:e Intendent Tero Härkönen och 1:e Intendent Britt-Marie Bäcklin har deltagit i beredningen av ärendet.

Olle Karlsson (Tf Enhetschef)

Charlotta Moraeus (Intendent)